

De vervalsing van kunst en de maatregelen genomen om het tegen te gaan

Paweł Ireneusz Patoń

Calvijn Business School

Inleiding

Het vervalsen van kunst bestond al millennia geleden (Darmon, 2001), voornamelijk wanneer Romeinse kooplieden namaakwerken van Griekse standbeelden lieten maken door Romeinse artiesten en ze doorverkochten als authentieke Griekse standbeelden. Dit is niet te zeggen dat het allemaal zo aan bod ging, want er waren wel kooplieden dat toegaven dat het namaakwerk was.

Er is een belangrijk verschil tussen vervalsing en pastiche. De eerste is namaken van een artiest met de bedoeling om het zo zelfde mogelijk te laten lijken en potentieel te liegen over de maker van het werk, terwijl een pastiche het namaken van werk van een artiest is met de bedoeling om, vaak wel respectvol, spot maken van een artiest's stijl of premisse.

Technieken van kunstvervalsing door de jaren heen

Een kunstvervalser moet een beetje van de kunst die hij probeert na te maken weten. Vaak zijn kunstvervalzers artiesten die geen succes vonden door het maken van hun eigen kunst, en keken ze naar kunstvervalsing als een alternatieve manier van geld verdienen. Er zijn ook andere redenen om kunst te vervalsen, zoals het blootleggen van het snobisme in de kunstwereld. Voor vele oude kunstwerken is het moeilijk te zeggen of het vervalsing was, een namaak voor een leerling onder een meester, of imitatie van een stijl door andere kunstenaars. Het is ook vaak moeilijk achter te halen wie de originele maker van een kunstwerk was, want voor de Renaissance was het zetten van je handtekening onder een schilderij niet als iets gebruikelijk gezien. Toen de vraag voor kunst, en vooral schilderijen, heel erg stegen. Dit liet kunstvervalzers makkelijk te werk gaan om vervalste kunst aan rijke families en kooplieden te verkopen. Tegen het einde van de 14e eeuw werden in Italië Romeinse beeldhouwwerken opgegraven, waardoor de belangstelling voor de oude kunst toenam en de waarde van deze objecten sterk toenam. Deze ervaring breidde zich al snel uit tot hedendaagse en recent overleden kunstenaars. Kunst was een handelsartikel geworden en de geldwaarde van het kunstwerk werd afhankelijk van de identiteit van de kunstenaar. Om hun werken te identificeren, begonnen schilders ze te markeren. Deze merken evolueerden later naar handtekeningen. Toen de vraag naar bepaalde kunstwerken het aanbod begon te overtreffen, verschenen er frauduleuze tekens en handtekeningen op de markt. Zelfs extreem beroemde kunstenaars creëerden vervalsingen. In 1496 creëerde Michelangelo een slapende Cupido-figuur en behandelde deze met zure aarde om het oud te laten lijken. Hij verkocht het vervolgens aan een handelaar, Baldassare del Milanese, die het op zijn beurt verkocht aan kardinaal Riario van San Giorgio, die later hoorde van de fraude en zijn geld terugwilde. Michelangelo mocht echter zijn deel van het geld houden. (Mark et al., 1990)

Tegen de twintigste eeuw begonnen vervalsers hun vervalsingen te verkopen aan kunstgalerijen en veilinghuizen die tegemoet kwamen aan de smaak van kunst- en antiquiteitenverzamelaars; Ten tijde van de bezetting van Frankrijk door Duitse troepen tijdens de Tweede Wereldoorlog was het schilderij dat de hoogste prijs opleverde bij Drouot, het belangrijkste Franse veilinghuis, een neppe Cézanne. (Oosterlinck, 2009)

Vervalsbaarheid van kunst

De drie grootste categorieën van vervalsing die met kunst te maken zijn: Literaire vervalsing, muzikale vervalsing en kunstervalsing.

Literaire vervalsing is een geschreven tekst, zoals een manuscript of literair werk, dat opzettelijk ten onrechte wordt toegeschreven aan een historische of denkbeeldige auteur, een autobiografie waarvan de auteur zich opstelt dat hij dat had meegemaakt, terwijl dat niet zo was, of een ander geschreven tekst dat ten onrechte als waar wordt voorgesteld terwijl valse of denkbeeldige informatie bevat. Er is een wazige lijn tussen literaire vervalsing en satirische autobiografieën, zoals “Gulliver’s reizen”

Muzikale vervalsing is een stuk gecomponeerd door een individu die die het opzettelijk verkeerd toeschrijft aan een ander, overleden componist. Plagiaat van een bestaande stuk muziek is niet muzikale vervalsing

Kunstervalsing is het creëren en verkopen van kunstwerken die ten onrechte worden toegeschreven aan andere, meestal bekendere kunstenaars. Dit zijn meestal schilderijen of beeldhouwwerken. Moderne datering- en analysetechnieken hebben de identificatie van zulke vervalste kunstwerken veel eenvoudiger gemaakt.

Detectiemethoden van kunstvervalsing

Sommige literaire en muzikale vervalsing kan worden gedetecteerd door naar primaire bronnen te kijken; Als de primaire bron nooit dat boek of muziekstuk noemt, is het heel waarschijnlijk dat de voornoemde boek of muziekstuk een vervalsing is. Valse autobiografieën zijn nog makkelijker te detecteren; De auteur leeft nog, en er zijn zeker mensen die hem kennen, en zijn verhalen (deels) kunnen bevestigen of weerleggen. Ook kan je literaire vervalsing weerleggen door naar de feiten te kijken, bijvoorbeeld naar de datum waarin gebeurtenissen zijn gebeurd.

Met kunstvervalsing is het een stuk moeilijker. De meest voor de hand liggende vervalsingen zien eruit als slechte kopieën van een ander kunstwerk. Een vervalser kan proberen een "nieuw" werk te creëren door elementen uit verschillende delen te combineren. Een vervalser kan details weglaten die specifiek zijn voor de kunstenaar die hij probeert te imiteren. Om het werk van een ervaren vervalser op te sporen, moeten onderzoekers andere methoden gebruiken.

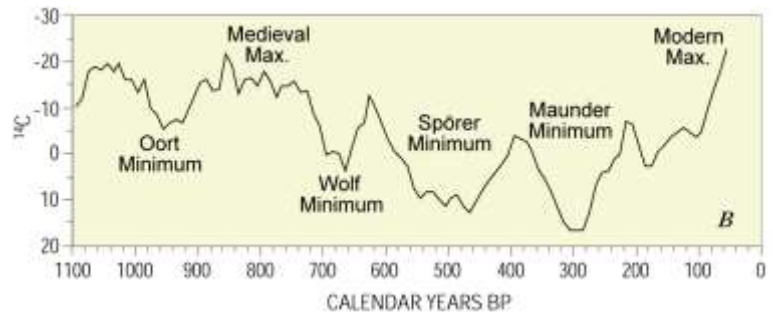
De Morelliaanse analyse:

Een grondig onderzoek van het stuk is voldoende om de authenticiteit vast te stellen. Een vervalser kon bijvoorbeeld verkeerde pigmenten gebruiken, die toentertijd niet bestonden, of gereedschap/technieken gebruikt dat toentertijd niet bestond. Terwijl ze proberen kunstwerken te authenticiseren, zullen experts ook de herkomst van het stuk bepalen. Als het item geen papieren spoor heeft, is het heel waarschijnlijk dat de handelaar weet dat het een vervalste kunstwerk is.

Forensische authenticatie:

C14-datering is een relatief oude manier van forensische authenticatie. C14 is radioactief, de halfwaardetijd is ongeveer 5730 jaar. Je kan kijken naar een koolstof kalender.

De 0 is in onze jaartelling 1950. Al de kalenderjaren eronder, betekenen zoveel jaren voor 1950. Als je koolstofatomen kan onderzoeken van een bepaald kunstwerk, kan je vertellen ongeveer wanneer iets is gemaakt.



Een meer precieze manier van dateren is witlood dateren (Hendriks et al, 2020) Lood werd vaak vroeger gebruikt voor verf. Door hele gecompliceerde processen kan men koolstofatomen uit de lood vrijmaken, en onderzoeken met een vergelijkbaar proces als c14-datering. Wat wel verschilt met C14-datering, is dat het veel preciezer de jaar kan aangeven wanneer de loodverf was gebruikt. Conventionele röntgenfoto's kunnen worden gebruikt om eerder werk onder het oppervlak van een schilderij te detecteren. Soms zullen kunstenaars hun eigen doeken legitiem hergebruiken, maar als het schilderij op de bovenkant uit de 17e eeuw zou moeten komen en op het schilderij eronder mensen in 19e-eeuwse kleding, zal de wetenschapper aannemen dat het bovenste schilderij niet authentiek is

Bibliografie

Darmon, A. (2001). *http://www.museum-security.org/forgeries.htm*. Retrieved from Museum Security: <http://www.museum-security.org/forgeries.htm>

Mark, J., Craddock, P., & Barker, N. (1990). Michelangelo's Cupid. Museum of Hoaxes. http://hoaxes.org/archive/permalink/michelangelos_cupid/

Oosterlinck, K. (2009). The Price of Degenerate Art. *Universite Libre de Bruxelles.*, [https://ideas.repec.org/. https://ideas.repec.org/p/sol/wpaper/09-031.html](https://ideas.repec.org/.https://ideas.repec.org/p/sol/wpaper/09-031.html)

The Ins and Outs of ¹⁴C Dating Lead White Paint for Artworks Application
Laura Hendriks, Walter Caseri, Ester S. B Ferreira, Nadim C. Scherrer, Stefan Zumbühl,
Markus Küffner, Irka Hajdas, Lukas Wacker, Hans-Arno Synal, and Detlef Günther
Analytical Chemistry 2020 92 (11), 7674-7682
DOI: 10.1021/acs.analchem.0c00530